

להתגייר כהלכה

מדוע מערך הגיור צריך להיות ממלכתי

בהוצאת חותם - יהדות על סדר היום (ע"ר)

ת"ד 11 ניצן, מיקוד: 7928700

טל': 073-3904102

דוא"ל: office@chotam.org.il

אתר: www.chotam.org.il

כתיבה: איתמר סג"ל

הפקה: ירון חכמון

עריכה לשונית: שרה המר

להתגייר כהלכה

מדוע מערך הגיור צריך
להיות ממלכתי

תוכן העיניינים

7	מבוא: בין גיור ממלכתי כהלכה לגיור המוני
11	שעריה פרוצים: כיצד מדינת ישראל מכניסה עוד ועוד לא יהודים לשטחה
13	התבוללות ואובדן זהות במדינת ישראל
15	הפתרון: גיור סיטונאי?
16	גיור ממלכתי במדינת ישראל
19	האם הרבנות הראשית אשמה?
23	מדוע דווקא גיור ממלכתי?
24	גיור קטינים
25	ומה בכל זאת? פתרונות אפשריים
27	ולסיום

מבוא

בין גיור ממלכתי כהלכה לגיור המוני

גיור, שער הכניסה וההצטרפות לעם ישראל, מהווה זכות גדולה שיש בצידה אחריות והתחייבות. ההצטרפות לעם ישראל כוללת הזדהות מלאה עם ההיסטוריה של עם ישראל, המסורת, המורשת והמטרה שלשמה נוצר. לא פחות מכך ולשם כך, ההצטרפות לעם ישראל מחייבת שינוי מהותי

בחיי המתגייר, שינוי בדרך החיים על ידי קבלת המצוות, הלא הם החוקים המדריכים כל בן ישראל ואת העם בכללותו כיצד לנהוג בחיי היום-יום.

גיור והצטרפות לעם ישראל כוללים מעמד של ייחוד ה' וקבלת עול תורה ומצוות, הצטרפות לשליחות הייחודית של העם הזה, לאמונות ולמסורת שלו, וממילא לאלוקיו.

דומה כי גדולי ישראל מן העבר הרחוק לא נזקקו כמעט לסוגיה בשנות הגלות

הארוכות, בשל מיעוט הגרים שבאו בשערי בתי הדין עקב מצבו הירוד של עם ישראל בגולה ואיסור הגיור שהיה נהוג בארצות רבות. ברם, כבר במקורות חז"ל מדובר על דחיית גר שאינו חפץ בה' ובתורתו אלא מתגייר רק כדי לשאת בת ישראל וכן איסור קבלת גר המקבל עליו את המצוות לחצאין או ללא פירושי חז"ל. חכמי ישראל מדורות קדומים עסקו בדבר

**גיור והצטרפות לעם
ישראל כוללים מעמד
של ייחוד ה' וקבלת עול
תורה ומצוות, הצטרפות
לשליחות הייחודית
של העם הזה, לאמונות
ולמסורת שלו, וממילא
לאלוקיו.**

**עם שיבת ישראל לארצו,
תחיית העם ותקומת
המדינה, קיים ערך גדול
בהשבת ימינו כקדם וחיזוק
מעמד הרבנות הראשית
לישראל כגורם מוסמך
וממלכתי לענייני הלכה
והנהגת הציבור בסוגיות
הלכתיות ציבוריות**

ופסקו על פי הגמרא והפוסקים
כי יש להודיע לגר מה מוטל עליו
כדי שיידע מדוע הוא מצטרף
לעם ישראל, מהי המשמעות
של הצטרפות לעם ישראל,
וכדי לגלות האם הוא בא ביושר
ובנפש חפצה להליך הגיור. לכן
על הדיינים להשתכנע בכנות
כוונותיו של הגר.

עם שיבת ישראל לארצו, תחיית
העם ותקומת המדינה, קיים ערך
גדול בהשבת ימינו כקדם וחיזוק

מעמד הרבנות הראשית לישראל כגורם מוסמך וממלכתי לענייני הלכה
והנהגת הציבור בסוגיות הלכתיות ציבוריות. שאלות הגיור אינן שאלות
פרטיות הנוגעות לכשרות מאכל או כלים או שאלה פרטית בהלכות שבת.
תקומת העם השיבה את שאלת הגיור להיות שאלה ציבורית ממלכתית, ועל
כן סמכות הגיור וקביעת נהלי הגיור צריכות להיות בסמכות בתי הדין של
הרבנות הראשית לישראל ותחת פיקוחה, מה גם שכיום, בשל התעצמותו
של העם היושב בציון, רבים החפצים להצטרף לעם ישראל ולמדינת ישראל.

זכינו ועם ישראל חי חיים לאומיים כאומה, ולא רק כקהילות המנותקות זו
מזו כבימי הגלות, וכעת יש ערך גדול בכך שהגיור, שער הכניסה לעם ישראל
וליהדות, שבשונה מהאסלם והנצרות היא לאום יותר מאשר דת, ייעשה
באופן ממלכתי ואחיד תחת הגורם הממלכתי שהוקם כדי לרכז תחתיו את
ניהול המרחב הציבורי היהודי - הרבנות הראשית. לכן, עם ייסוד הרבנות
הראשית על ידי הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, הוא פעל מול הבריטים
כדי לקבוע כי מי שיוסמך לחתום על תעודות ההמרה יהיה הרב הראשי
לישראל, וכך היה מקובל גם מאז הקמת המדינה ועד ימינו.

**גיור ללא תהליך אמיתי של
קבלת מצוות כראוי, של
עשרות אלפי גויים בכל שנה
לצד קטינים שיגורו ללא
הוריהם, הוא גיור שאינו
כהלכה המקובלת בישראל
ועל הרבנות הראשית, ויש
לו השלכות הרסניות על עם
ישראל ועל מדינת ישראל**

נכון לזמן כתיבת הדברים תהליך הגיור במדינת ישראל נעשה תחת אחריות הרבנות הראשית לישראל. אדם המבקש להתגייר פונה לאחד ממכוני הגיור המכונים את המתגיירים באמצעות קורס לקראת מעמד הגיור לפני בית הדין. הגרים מגיעים לאחד מבתי הדין המחוזיים לגיור. בתי דין אלו עובדים כיום תחת אחריות מנהלית של ראש מערך הגיור הפועל תחת משרד ראש

הממשלה. דייני הגיור וראש מערך הגיור מתמנים ככל הדיינים על ידי ועדת איתור דייני גיור, והם כפופים למעשה לרב הראשי לישראל, המשמש כראש בית הדין הגדול בירושלים.

מנגד, ישנם הרואים בגיור מעין הליך טכני פרטי ופרוצדוראלי, וממילא אינם רואים חשיבות יתירה בכך שהרבנות הראשית כגוף ממלכתי תתעסק בנושא הגיור או תקבל אחריות עליו. תפיסה של גיור טכני היא המקור לרעיון שגיור המוני הוא הפתרון לבעיית הלא-יהודים השוהים במדינת ישראל. הפועלים למען גיור המוני כעין זה מגלים בעצם דבריהם חוסר הבנה בסיסי של כל רעיון הגיור, ובדמיונם הם רואים את הגיור כמעין מעשה נוצרי חסר תוכן, החלפת כל קישורו הלאומי-תרבותי-דתי-היסטורי של אדם באבחת אמירה של מילים ספורות, טבילה במקווה וברית מילה לגברים.

גיור כעין זה, ללא תהליך אמיתי של קבלת מצוות כראוי, של עשרות אלפי גויים בכל שנה לצד קטינים שיגורו ללא הוריהם, הוא גיור שאינו כהלכה המקובלת בישראל ועל הרבנות הראשית, ויש לו השלכות הרסניות על עם ישראל ועל מדינת ישראל.

**לא יעלה על הדעת לצרף
לדת היהודית כאלה הבאים
מלכתחילה ללא כוונה לקבל
את כל המשתמע מכך,
אנשים שכל רוחם זרה
לרוח ישראל ולמצוותיו.
הדבר דומה לאדם המבקש
להתגייס לצה"ל, אך מודיע
מראש כי אין בכוונתו לנהוג
כחייל אלא על פי רצונו
החופשי**

כידוע, יהודי אשר נולד יהודי שומר על מהות זו גם אם הוא מתרחק חלילה מתורה ומצוות, אך לא יעלה על הדעת לצרף לדת היהודית כאלה הבאים מלכתחילה ללא כוונה לקבל את כל המשתמע מכך, אנשים שכל רוחם זרה לרוח ישראל ולמצוותיו. הדבר דומה לאדם המבקש להתגייס לצה"ל, אך מודיע מראש כי אין בכוונתו לנהוג כחייל אלא על פי רצונו החופשי.

קל וחומר שלא ניתן לצרף אנשים המתנגדים בפועל באופן אקטיבי

לשמירת מצוות ולאופייה היהודי של המדינה, אנשים שאומנם חיים כאן אך מתנכרים בפועל לעם ישראל או שאין להם כל זיקה בסיסית למהות המכונה בשם ישראל.

גיור שכזה - אינו גיור, ויש בכך הונאת הגר עצמו, הבטוח כי מכאן ואילך הוא יהודי ולא כן הוא, ופגיעה לא פחות גדולה בעם ישראל בנקודה הרגישה והמהותית ביותר, שאלת 'מיהו יהודי' וקדושת טהרת זרע ישראל.

המבקשים רפורמות בתחום הגיור מקפידים בעבר ובהווה להוציא את דיבת הרבנות הראשית ובתי הדין רעה, מאשימים אותם בהחמרת יתר ובהחמצת פנים למתגיירים ומבקשים לקצץ בסמכויות הרבנות הראשית, ואילו האמת הפשוטה היא שמרבית הלא יהודים בארץ אינם חפצים בגיור הלכתי כלל וכלל, ולא בשל החמרה יתירה של הרבנות הראשית אלא משום שהם אינם חשים זיקה ליהדות, ואת הזכויות האזרחיות הם מקבלים ללא קשר לנושא הגיור.

שעריה פרוצים:

כיצד מדינת ישראל מכניסה עוד ועוד לא יהודים לשטחה

פולמוס הגיור המתחדש מעת לעת נובע מזיהוי בעיה המאיימת על אופייה היהודי של מדינת ישראל ודורשת התערבות, התעסקות ופתרונות מערכתיים ארוכי טווח. לפי אומדן הלמ"ס לשנת 2020, בישראל חיים קרוב לשבעה מיליון יהודים, כשני מיליון ערבים ועוד קרוב לחצי מיליון חסרי דת או בעלי דתות אחרות. מרבית חסרי הדת הם מקרב עולי ברית המועצות

לשעבר, שעלו לישראל מכוח חוק השבות מאז נפילת מסך הברזל ובשנים שלאחר מכן, אך אינם יהודים על פי ההלכה.

שעריה של מדינת ישראל פתוחים למדי ומאפשרים כניסה מתמשכת וזוחלת של לא יהודים המתערים באוכלוסייה היהודית. השער המרכזי לכך הוא חוק השבות, שנועד לאפשר עלייה של כל יהודי לביתו האמיתי - מדינת ישראל. בשנות השבעים

— ” —
**עם התעצמותה של מדינת
ישראל ונפילת שער הברזל,
גדל זרם העולים שאינם
יהודים ושאינם שני הוריהם
אינם יהודים, שעלו מכוח
סעיף הנכד. כיום, רוב
מוחלט של העולים ממדינות
ברית המועצות לשעבר אינם
יהודים על פי ההלכה**

נוסף לחוק 'סעיף הנכד', הקובע כי נכדו של יהודי זכאי עלייה מכוח חוק השבות, גם אם סבו לא עלה לארץ או לא חי, וגם אם שני הוריו אינם יהודים. למעשה, בשנים הראשונות לאחר חקיקת הסעיף מעטים השתמשו בו, אך עם התעצמותה של מדינת ישראל ונפילת שער הברזל, גדל זרם העולים

שאינם יהודים ושאינם יהודים, שעלו מכוח סעיף הנכד. כיום, רוב מוחלט של העולים ממדינות ברית המועצות לשעבר אינם יהודים על פי ההלכה. סעיף הנכד מאפשר לאנשים חסרי כל זיקה דתית, רגשית ותרבותית ליהדות, להצטרף כאזרחים מן המניין למדינת ישראל. ברחבי העולם חיים מיליונים רבים נוספים היכולים לממש את זכותם, להגר ולהתאזרח במדינת ישראל אם ירצו בכך, מכוח אותו סעיף מדובר.

לנתונים הללו יש להוסיף את נתוני העלייה מאתיופיה. בשנים האחרונות, מדינת ישראל מעלה בלחץ חברי כנסת אלפי עולים מאתיופיה שאינם יהודים ואפילו אינם זכאי חוק השבות על פי משרד הפנים. באופן לא מפתיע, בכל פעם שמדווח כי זו העלייה האחרונה בהחלט, מופיע מייד לאחר מכן גל עלייה אחרון בהחלט נוסף.

עד לבניית הגדר בגבול מצריים, נוספו למדינת ישראל עשרות אלפי מסתננים ממדינות אפריקה. מעטים מאוד מהם גורשו או עזבו מרצון ורובם התחילו להשתקע, חלקם החלו בהקמת דור שני. רובם ככולם עדיין חסרי מעמד או בעלי מעמד של תושב ארעי, ואינם מוכרים כאזרחי המדינה, אך הם חיים כאן ומדינת ישראל משקיעה בהם משאבים רבים, מקימה עבורם מוסדות חינוך ורווחה, ואינה מראה כוונה כלשהי לקדם את חזרתם לארצותיהם. סביר להניח שבקצב הזה, אם לא ייעשה דבר משמעותי בנידון, תתגבר הדרישה מתוכם ומקרב גורמי שמאל לאזרח אותם באופן מלא.

יש לציין גם את התופעה החמורה של עובדים זרים או תיירים המגיעים ארצה ואינם עוזבים אותה במכוון כדי להישאר בה, ולאחר מכן נמנע גירושם בתאונות שונות. מאבקי עמותות למען עובדות זרות שילדו ילדים בישראל ומבקשות להישאר ולזכות באזרחות עולים לכותרות מפעם לפעם והדרך לגירושן רצופה במכשולים ומתישה את גורמי האכיפה.

התבוללות ואובדן זהות במדינת ישראל

רבים מקרב אותם עולים שכבר הקימו דור שני בארץ, מעורבים היטב בחברה הישראלית, משרתים בצבא ומדברים עברית. מכאן נובע החשש מהתבוללות.

מדינת ישראל היא מדינה יהודית, ישות פוליטית הנושאת את התרבות היהודית במרחב ובמישור הציבורי שלה. לשם כך, התנאי הבסיסי ביותר לקיומה של המדינה היהודית מותנה ברוב יהודי מוצק וברור

המציאות הבעייתית הזו של כניסתם ונוכחותם המוגברת של חסרי דת, נוצרים או בני שאר דתות בתוככי האוכלוסייה היהודית אינה מביאה עימה סכנה של התבוללות בלבד. מדינת ישראל איננה רק מקלט בטוח עבור יהודי העולם, ואפילו לא מקלט רוחני עבור הדת היהודית. מדינת ישראל היא מדינה יהודית, ישות פוליטית הנושאת את התרבות היהודית במרחב

ובמישור הציבורי שלה. לשם כך, התנאי הבסיסי ביותר לקיומה של המדינה היהודית מותנה ברוב יהודי מוצק וברור, רוב אזרחי יהודי, רוב של אנשים המזוהים עם רעיון המדינה היהודית, מזוהים עם המורשת, ההיסטוריה והמסורת היהודית.

מדינת ישראל מקבלת בברכה כל יהודי באשר הוא, אך כניסה של מאות אלפי בני אדם שאינם יהודים ושתרבותם רחוקה מתרבות ישראל ואין להם כל זהות אישית ומשפחתית יהודית ישראלית עתידה בהכרח לשנות את המרחב התרבותי הציבורי בישראל, או לכל הפחות להשפיע עליו לרעה.

**מדינת ישראל מקבלת
בברכה כל יהודי באשר הוא,
אך כניסה של מאות אלפי
בני אדם שאינם יהודים
ושתרבותם רחוקה מתרבות
ישראל ואין להם כל זהות
אישית ומשפחתית יהודית
ישראלית עתידה בהכרח
לשנות את המרחב התרבותי
הציבורי בישראל, או לכל
הפחות להשפיע עליו לרעה**

העניין בולט במיוחד בקרב
הבאים ממדינות ברית המועצות
לשעבר, שרבים מהם אינם
יהודים, ומתוכם רבים הפועלים
באופן אקטיבי למען מרחב ציבורי
חסר זהות דתית יהודית. הדברים
אמורים על אחת כמה וכמה כלפי
אלה שהתאזרחו בדרכים שונות
וכל כוונתם אחת - ניצול מערכות
המדינה היהודית לצורך הטבות
כלכליות, ביטוח בריאות או דרכון
ישראלי. מתאזרחים מעין אלו
מהווים נטל כלכלי על המדינה
מלבד הנטל התרבותי שהוזכר,
ולפעמים יש בכך אפילו נטל ביטחוני.

הפתרון: גיור סיטונאי?

נכון לעשור האחרון, מגיירים בתי הדין של הרבנות הראשית כשלושת אלפים איש בממוצע מדי שנה, ובחשבון פשוט, בקצב הזה יידרשו עשרות שנים ארוכות לגייר את מאות אלפי חסרי הדת בישראל, ולמספר הזה נוספים עוד מתאזרחים חדשים מדי שנה. יש הטוענים כי הפתרון לכל הבעיות הללו הוא לכאורה אחד: גיור המוני של מאות אלפים. גיור שכזה, שאין בו שינוי תרבותי-תפיסתי, לא יביא בשורה לבעיית התרבות, אך לפחות יקל, לכאורה, על סכנת אובדן הרוב היהודי ועל איום ההתבוללות בתוככי מדינת ישראל. הקולות

הנשמעים בסוגיה זו מבקשים אפוא לקדם מהלך לגיור המוני, מהלך שיכול לצאת לפועל רק בשינוי מערך הגיור הקיים היום. לכן, הם טוענים, יש לגייר עשרות אלפים מדי שנה על ידי פתיחת אפשרויות הגיור על ידי רבני ערים, צעד שאמור להקל על תנאי קבלת המצוות וגיור 'למסורתיות' בלבד, וכן יאפשר גיור קטינים מבלי לגייר את הוריהם.

חשוב לדעת כי כבר כיום הדרישות מן הגרים הינן המינימום האפשרי והמטרה של הרפורמות המוצעות היא הורדת סף הדרישות מהמתגיירים אל מתחת למינימום האפשרי והכרה בגיורים שאינם הלכתיים במדינת ישראל.

גיור ממלכתי במדינת ישראל

שיבת עם ישראל לארצו - פלא התגשמות חזון הנביא יחזקאל שחזה את תחייתן של העצמות היבשות - אינו עוד פרק היסטורי רגיל בתולדותיה של האומה. הרב אברהם יצחק הכהן קוק, שייסד את הרבנות הראשית ועמד בראשה, קבע כי לצד תחיית החול המופלאה של בניין הארץ והכנת העם היושב בציון לחיים לאומיים משותפים על ידי הקמת המוסדות הלאומיים של התנועה הציונית, יש לשאוף ולדחוף גם לתחיית הקודש, תחייה לאומית רוחנית המביאה לידי ביטוי את המצב החדש-ישן של עם ישראל בארץ ישראל.

**הרב קוק ראה בעיני רוחו
רבנות ראשית שתהיה מוסד
רוחני עליון, בסיס ראשוני
להשבת מוסד הסנהדרין,
מוסד שיבטא בעצם היותו
את החיים הלאומיים ואת
תחיית הקודש ויקבל
סמכויות**

לאחר דורות רבים שבהם התעסקו רבני הקהילות בחו"ל בענייני הפרט או הקהילה, שבו ענייני הכלל לדפוק על דלתותיה של ההלכה - שמיטה ומצוות התלויות בארץ, הלכות צבא, משטרה ומדינה, כלכלה וחברה שבו וביקשו דעת תורה שתקבע את הישר והנכון לעשות. הרב קוק ראה בעיני רוחו רבנות ראשית שתהיה מוסד רוחני

עליון, בסיס ראשוני להשבת מוסד הסנהדרין, מוסד שיבטא בעצם היותו את החיים הלאומיים ואת תחיית הקודש ויקבל סמכויות לקבוע כללים מחייבים בענייני הכלל ובהלכות הנוגעות לכלל הציבור.

הורתה ולידתה של הרבנות הראשית לא הייתה קלה והרב קוק נאלץ להתעקש מול השלטון המנדטורי על היקף הסמכויות שיינתנו לה. בין השאר, דרש הרב שהרבנות תקבל לידיה את סמכות הגיור והמעמד האישי - נישואין וגירושין.

לפי ההלכה, כל בית דין של שלושה יכול לגייר, וכך אכן היה במהלך הדורות כאשר עם ישראל היה מפוזר בקהילות הגולה והגרים היו מתי מעט, בתי הדין שבכל אתר ואתר היו מגיירים. דומה שאין ביטוי גדול יותר למהות הרוחנית של שיבת ציון ותקומת מדינת ישראל כמדינה יהודית בכך שמפתחות

שערי הגיור - שערי הכניסה לעם ישראל - יהיו נתונים בידי סמכות ממלכתית של הרבנות הראשית לישראל.

ישנן פעולות שברור לכול כי הן נתונות תחת אחריות המדינה, וגם אם ייתכן כי גוף פרטי היה מבצע פעולות אלו ביעילות רבה יותר, יש בהן ביטוי מובהק של ריבונות ועל כן לא יעלה על הדעת להפריט אותן ולהוציאן מידיה של המדינה, כגון: צבא, משטרה, גביית מיסים, הטבעת מטבעות

ושטרות וטקסים ממלכתיים. בדומה לכך, במדינה יהודית ראוי כי ענייני היהדות הנוגעים לכלל, כמערך הגיור, הנישואין והכשרות, יתרכזו תחת סמכות ממלכתית אחת - הרבנות הראשית לישראל. לא דומה גיור בבית דין פרטי לגיור בבית דין ממלכתי, שחותמת של מדינת ישראל, מדינת היהודים, מתנוססת עליו ומעניקה לו מהות עמוקה בהרבה.

**ישנן פעולות שברור לכול
כי הן נתונות תחת אחריות
המדינה, וגם אם ייתכן
כי גוף פרטי היה מבצע
פעולות אלו ביעילות רבה
יותר, יש בהן ביטוי מובהק
של ריבונות ועל כן לא
יעלה על הדעת להפריט
אותן ולהוציאן מידיה של
המדינה**

**ניהול הליכי הגיור תחת
אחריות ופיקוח הרבנות
הראשית יאפשר הליכי
פיקוח ובקרה נאותים,
כללי גיור וגבולות
גזרה אחידים, נהלים
ופרוצדורת דיון ממלכתית
נאותה**

ניהול הליכי הגיור תחת אחריות ופיקוח הרבנות הראשית יאפשר הליכי פיקוח ובקרה נאותים, כללי גיור וגבולות גזרה אחידים, נהלים ופרוצדורת דיון ממלכתית נאותה. המוסדות הממלכתיים ועובדי המדינה נתונים לכללים מחמירים של ניקיון כפיים ואי-ניגוד עניינים, ואך ראוי כי כך יהיה בתחום כה רגיש, מהותי וקדוש כמו עולם הגיור.

האם הרבנות הראשית אשמה?

בשנים האחרונות ישנם המנסים להפקיע את סמכות הגיור מאת הרבנות הראשית, שאותה הם רואים כ'קיצונית', 'חרדית' או מחמירה שלא לצורך, ולהעבירה דה פקטו לידיים אחרות - שר הדתות או אגף גיור תחת משרד ראש הממשלה. כמו כן, קיים רצון לתת בידי רבני הערים סמכות גיור עצמאית שאינה כפופה לרבנות הראשית לישראל כדי שיוכלו רבני ערים המעוניינים בכך להקל על תנאי הגיור הנדרשים כיום מאת המתגיירים, באופן שאינו מקובל על הרבנות הראשית.

כשם שלא ניתן להפקיד את מדיניות הצבא בידיו של מפקד זוטר, או את מדיניות הבריאות בישראל בידיו של כל רופא משפחה, כך לא ייתכן שמדיניות כה מהותית לגורלו של עם ישראל תהיה מופקדת בידיו של כל רב עיר, מבלי שהוא חייב אפילו לשבת בעצמו בהרכב הדיינים

ברם, כשם שלא ניתן להפקיד את מדיניות הצבא בידיו של מפקד זוטר, או את מדיניות הבריאות בישראל בידיו של כל רופא משפחה, כך לא ייתכן שמדיניות כה מהותית לגורלו של עם ישראל תהיה מופקדת בידיו של כל רב עיר, מבלי שהוא חייב אפילו לשבת בעצמו בהרכב הדיינים. משום כך, את המדיניות של הגיור, הפיקוח וניהול המערכת, יש להפקיד רק בידיה של הרבנות הראשית.

בעלי אינטרס מוכרים לציבור בקלות רבה את 'אשמתם' של הרבנות הראשית ודייני הגיור ב'משבר הגיור' בעוד הם עצמם יודעים את האמת

**בעלי אינטרס מוכרים לציבור
בקלות רבה את 'אשמתם' של
הרבנות הראשית ודייני הגיור
ב'משבר הגיור' בעוד הם עצמם
יודעים את האמת הפשוטה:
מרבית חסרי הדת בישראל
אינם מעוניינים להתגייר בגיור
הלכתי הכולל קבלת מצוות, או
אינם מעוניינים בגיור כלל**

הפשוטה: מרבית חסרי הדת בישראל אינם מעוניינים להתגייר בגיור הלכתי הכולל קבלת מצוות, או אינם מעוניינים בגיור כלל. מרביתם חשים טוב מאוד במצב שבו הם חיים כגויים בארץ, אזרחים שווי זכויות המרגישים חלק מהציבור הישראלי, ואין להם כל אינטרס או טעם לבוא בשערי בית הדין. חלק מהגורמים העוסקים בסוגיה מקרב אנשי הדרג הפוליטי יודעים זאת היטב

ולכן כל כוונתם להביא לגיור טכני פרוצדוראלי על ידי מיעוט רבנים שולי שיקלו מאוד בהלכות גיור, כדי להביא להליך הדומה לרישום הנישואין המקובל בארצות אירופה הנעשה במשרדי העירייה, גיור סתמי ומהיר ללא קבלת מצוות כראוי, ללא בדיקה אחר כוונותיו הכנות של הגר או מחויבותו לעם ישראל ולתורת ישראל ולאפשר גיור קטינים ללא הוריהם וללא חינוך דתי תוך הסתפקות ב'גיור למסורתיות' או גיור 'לעם ישראל'. רעיונות אלו אינם מקובלים על רוב ככל רבני ישראל ופוסקי ההלכה בדורנו ובדורות הקודמים.

לגיור ללא קבלת מצוות יש השלכות מזיקות על הפרט ועל הכלל. באופן פרטי, מדובר בהכשלת אדם ביודעין, הונאת המתגייר הסבור שהוא יהודי כשר, הכנסת אדם שאינו חפץ במצוות לידי חיוב שהוא לא עתיד לעמוד בו, ובכך להתחייב כלפי שמיים בעבירות חמורות שלפני כן לא היה מחויב בהן כלל. באופן כללי, יש בכך השפעה לרעה על עם ישראל, הגדלת כמות האנשים אשר נקראים יהודים אך בפועל מתנכרים ליהדותם, הגחכה והנמכה של כל מושג הגיור והמשמעות העליונה של הצטרפות לעם הנבחר מתוך מאמץ ורצון כן.

**אפילו לפי הדעות
ההלכתיות המקילות
ביותר בשאלת קבלת
המצוות חלה חובה על
הגרים לקבל על עצמם,
אומנם ברמה בסיסית
יותר מהמקובל, עול
תורה ומצוות**

כאמור, הדוחפים לגיור המוני כעין זה מגלים בעצם דבריהם חוסר הבנה בסיסי בכל רעיון הגיור, ובדמיונם הם רואים את הגיור כמעשה סתמי וחסר תוכן, שינוי מהותי כהחלפת והמרת דת והצטרפות לעם ישראל באבחת אמירה של כמה מילים, טבילה במקווה וברית מילה לגברים. ראוי לציין כי אפילו לפי הדעות ההלכתיות המקילות ביותר בשאלת קבלת המצוות חלה חובה על הגרים לקבל על עצמם, אומנם ברמה בסיסית יותר מהמקובל, עול תורה ומצוות.

נכון לזמן כתיבת שורות אלו, אדם המתחיל הליך גיור ממלכתי מתחיל את התהליך בקורס בן כעשרה חודשים באחד ממכוני הגיור הפזורים ברחבי

**כמות המתעניינים בגיור
קטנה מלכתחילה. הטעם
לכך ממילא אינו נובע
מיחס כזה או אחר בבתי
הדין, אלא מחוסר רצון
וחוסר עניין של מרבית
הגרים הפוטנציאליים**

הארץ. המכונים הפעילים עושים כל שביכולתם כדי להאיר את פניהם לגרים, מסייעים להם במהלך חודשי הלימודים ומלווים אותם לבתי הדין. מורי הגיור אינם עוסקים בהפחדות או בדרכים להרחיק את הגרים, אלא אדרבה, מנסים לקרב אותם בכל דרך. ובאמת, מרבית המסיימים את הקורס באחד המכונים עוברים את הגיור בהצלחה. למרות זאת, כמות המתעניינים בגיור

קטנה מלכתחילה. הטעם לכך ממילא אינו נובע מיחס כזה או אחר בבתי הדין, אלא מחוסר רצון וחוסר עניין של מרבית הגרים הפוטנציאליים.

**גרי צדק רבים הבאים
בשערי בית הדין
מתארים חוויה נעימה
ומכילה, המסתיימת
במעמד מרגש מאוד של
קבלת המצוות והשלמת
הגיור**

אכן, בתי הדין הממלכתיים מואשמים באופן קבוע בכך שהם לכאורה מתעמרים בגרים או מחמירים יתר על המידה. גם כאן מתברר שהפער בין התעמולה למציאות רחוק במיוחד. בבתי הדין יושבים דיינים חרדים לצד דיינים ציוניים דתיים. הדיינים ככלל אינם מחמיצי פנים ואין להם שום מטרה או עילה

להתעלל בגרים. גרי צדק רבים הבאים בשערי בית הדין מתארים חוויה נעימה ומכילה, המסתיימת במעמד מרגש מאוד של קבלת המצוות והשלמת הגיור. אכן, לפעמים כאשר באים גרים שאינם מוכנים דיים, נאלצים הדיינים

**המחשבה שהרחבת
אופציות הגיור לרבני עיר
תגדיל דרמטית את כמות
המתגיירים היא מחשבת
דמיון ותמימות במקרה
הטוב, או הטעיה זוריית
חול במקרה הרע**

להשיב אותם לתקופה נוספת של לימודים כדי שיבואו בפעם הבאה מוכנים טוב יותר ויעברו את הגיור בהצלחה.

אחת ההצעות העולות מפעם לפעם היא פתיחת הליך הגיור לרבני ערים שיקימו בעריהם בתי דין לגיור. המחשבה שהרחבת אופציות הגיור לרבני עיר תגדיל דרמטית את כמות

המתגיירים היא מחשבת דמיון ותמימות במקרה הטוב, או הטעיה זוריית חול במקרה הרע. רבני הערים אינם נחמדים יותר או מוכשרים יותר בהלכות גיור מדייני הגיור בבתי הדין הממלכתיים, וגם אם יש מה לשפר במערך בתי הדין הממלכתיים, לא כאן מונחת הבעיה וממילא גם לא הפתרון.

מדוע דווקא גיור ממלכתי?

גיור שאינו תחת הרבנות הראשית עלול ליצור בעיות, הכוללות בין השאר אפשרות של לחץ פסול על רבני ערים או בתי דין פרטיים לגייר שלא כדין, כפי שכבר קרה בעבר; בתי דין שיקלו באופן בלתי סביר ללא אפשרות מעשית למנוע מהם לפעול ולהמשיך בדרכם. ההצעות השונות לרפורמות במערך הגיור שהועלו בשנים האחרונות מעניקות כוח מוגזם לשר הדתות ולדרג הפוליטי. שליטה פוליטית בתחום הלכתי כה רגיש, כאשר אין לדעת מי יהיה השר הבא וזה שיבוא אחריו ומה יהיו גחמותיו, יש בה פוטנציאל נזק גדול מאוד.

— ” —
**במקום הפרטת הרבנות
הראשית לידיים פוליטיות,
החלשת כוחה ורידוד
סמכויותיה, יש אדרבה לחזק
את כוחה ולקבע את סמכותה
הבלעדית בתחום הגיור
ובתחומים נוספים**

במקום הפרטת הרבנות הראשית לידיים פוליטיות, החלשת כוחה ורידוד סמכויותיה, יש אדרבה לחזק את כוחה ולקבע את סמכותה הבלעדית בתחום הגיור ובתחומים נוספים, בחוקי מדינת ישראל, מתוך אמונה כי חיזוק מוסד הרבנות הראשית לישראל כגוף ממלכתי האמון

על ענייני היהדות במרחב הציבורי, יחזק את מדינת ישראל כולה ויקדם את תחיית הקודש הרוחנית של עם ישראל ששב לארצו.

גִּיּוּר קִטְיָנִים

נוסף על הקלה בתנאי קבלת המצוות, בכוונת דוחפי רפורמות הגיור להביא לגיור המוני יותר על ידי גיור קטינים. להלכה, גר קטן יכול להתגייר. מכיוון שהוא אינו יכול לקבל עליו מצוות, בבואו להתגייר עם הוריו - מגיירים אותו, וכאשר יגדל הרשות בידו למחות על גיורו ולשוב לגיותו למפרע. יובהר כי לא שואלים אותו כשיגדיל לדעתו, וכל עוד לא מחה מעצמו, הוא נשאר יהודי. הפוסקים דנו בשאלה אם קטין שהתגייר ואינו מקיים מצוות כאשר הוא בוגר ייחשב למעשה כמי שמחה על גיורו.

העניין המורכב יותר הוא קבלת קטינים לגיור ללא אימותיהם. הילדים הללו באים בדרך כלל ממשפחות מעורבות שבהן האב יהודי והאם גויה. האב היהודי חפץ שבנו יהיה יהודי כמוהו, אך האישה אינה מתכוונת להתגייר יחד עימו. גיור קטן ללא הוריו אינו מחייב את הוריו או אותו לשנות דבר מאורח חייהם, וכך מגיירים בבית דין הפיראטי לגיור 'גיור כהלכה', שמטרתו בעיקר לגייר קטינים ללא הוריהם. גיוריהם של אלו אינם מוכרים על ידי הרבנות הראשית והמדינה וכן אינם מקובלים על מרבית פוסקי ההלכה והרבנים.

בדומה לדיון על אודות קבלת המצוות, נראית תמונה ביותר המחשבה לקבל לעם ישראל ילדים בעוד אימם שמגדלתם נשאת נוצרייה, והם עצמם חיים עם הוריהם שאינם שומרים תורה ומצוות, האב נשוי לגויה והאם חוגגת את חג המולד. זהו רעיון לא מוסרי, הכולל הכנסה של ילד תמים ורך בשנים לעול לימודים וחיוכים שככל הנראה לעולם לא יקיים, משום שמלכתחילה הוא גדל בבית ללא כל זיקה ליהדות.

פעולה זו של בתי הדין מעודדת אנרכיה. כפי שנהוג בכל מערכות המדינה, גם אם אדם פלוני בטוח כי האמת איתו בנושא מסוים, לבעל הסמכות יש סמכות ואחריות להחליט.

ומה בכל זאת? פתרונות אפשריים

כאמור, הטענה שלפיה מתווה גיור חדש יביא לפתרון בעיית הגויים בישראל מתבססת על גיור סיטונאי שלא כהלכה, ללא קבלת מצוות וללא הליך מעמיק של השינוי הנדרש מגוי הבא להצטרף לעם ישראל. לא ניתן להסכים לגיור שכזה בשום אופן, ומרבית רבני ישראל מתנגדים ועתידים להתנגד לכך בתוקף.

הפעולה החשובה והדחופה ביותר שיש לנקוט ללא דיחוי היא סגירת פרצת סעיף הנכד, ומחיקת הסעיף הבעייתי מחוק השבות לאלתר. על מפלגות הימין להעלות את הנושא לראש סדר היום כדי לשמור על שלמותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית

בכל זאת, ישנם כמה צעדים שניתן וצריך לעשות כדי לטפל בבעיית ריבוי הגויים במדינת ישראל.

הפעולה החשובה והדחופה ביותר שיש לנקוט ללא דיחוי היא סגירת פרצת סעיף הנכד, ומחיקת הסעיף הבעייתי מחוק השבות לאלתר. על מפלגות הימין להעלות את הנושא לראש סדר היום כדי לשמור על שלמותה של מדינת ישראל

כמדינה יהודית. כמו כן יש להפסיק ולהעלות מתוך לחצים פוליטיים קבוצות נוספות של בני פלאשמורה שגם משרד הפנים מכיר בכך שהם אינם זכאי חוק השבות, אך בשל לחץ פוליטי מגיעים ארצה קבוצה אחר קבוצה.

נוסף על כך, יש להכיר בכך שתופעת ההתבוללות אכן מדאיגה, אך בכל זאת היא מצומצמת מכפי שמציגים אותה, ובשילוב סגירת שערי הארץ בפני רבבות גויים נוספים, טיפול יעיל במסתנני הגבולות ובמסתנני העבודה

וגירושם למדינות מוצאם, היא ניתנת להכלה. מרבית הגויים מתחתנים בינם לבין עצמם ונוטים לחיות במשפחות קטנות שבהן ילד אחד או שניים לכל היותר. מבין הזוגות המעורבים, חשוב לזכור כי נישואין של גבר לא יהודי עם יהודייה, מצער ככל שיהיה, אינו מרבה גויים בישראל משום שהילדים הנולדים מבני הזוג הינם יהודים לכל דבר על פי ההלכה. על פי נתוני הלמ"ס שפורסמו בשנת 2021, ישנם בישראל כ-53 אלף זוגות מעורבים שבהם האישה לא יהודייה והגבר יהודי. אומנם מדובר במספר גדול, אך הוא רק חצי מהמספר הנקוב בפרסומים בתקופה האחרונה סביב מתווה הגיור.

חוק נוסף שיש להעביר הוא חוק נגד פסיקות בג"ץ המכירות בגיורי רפורמים בחו"ל ובארץ. על החוק להגדיר כי גיור יוכר לענייני אזרחות ולענייני מעמד אישי רק אם נעשה כדת וכדין על ידי הרבנות הראשית לישראל. מדובר בחוק שיש להעביר עם פסקת התגברות כדי למנוע התערבות נוספת של בית המשפט בחוק.

מערך הגיור הממלכתי זקוק לשדרוג בתקציבים, בתקנים ובתוכניות עבודה. יש להגדיל את מספר תקני דייני הגיור, שבשנת תשפ"ב עומד על עשרים וחמישה דיינים בלבד. בתי הדין לגיור ממוקמים במשרדים קטנים ועלובים מבחינה חיצונית ויש לשפר את חזותם.

יש לשפר את הנגישות של הרבנות הראשית לציבור הרחב באמצעות אתר אינטרנט נוח ומתקדם שבו יהיה חומר הסברה מקיף למועמדים לגיור ויפושטו הליכים בירוקרטיים.

מכוני הגיור, השער של המתגיירים בדרך לבית הדין, אינם מקבלים מימון מספק, נאלצים לגשר על הפער באמצעות תרומות, ואין בכוחם לפתוח כיתות גיור רבות ולפתח תוכניות לימוד רחבות היקף ופרויקטים לשמירת קשר עם המתגיירים לאחר סיום הליך הגיור, צורך חשוב העולה מהשטח באופן מובהק.

ולסיום

מצווה גדולה על ישראל לקרב את הגרים, גרי הצדק. התורה ציוותה לאהוב את הגרים, 'ואהבת את הגר', הציווי לאהוב מופיע בתורה רק לגבי שניים: הקב"ה והגר. מצד שני, כבר אמרו חכמים כי קשים גרים לישראל כספחת. ומכאן החלוקה בין גיור ראוי כהלכה, אלו גרי הצדק שנשמתם עמדה עימנו

בהר סיני, לבין גרים שאינם כהלכה המטילים דופי בכרם ישראל.

יהי רצון שנזכה להוסיף רק קדושה וטהרה בעם ישראל, ולקרב בכל קירוב את גרי הצדק, האהובים מאוד על הקב"ה, למען שמו באהבה.

**מצווה גדולה על ישראל
לקרב את הגרים, גרי הצדק.
התורה ציוותה לאהוב את
הגרים, 'ואהבת את הגר'**

ועל גרי הצדק

הגיור, ההצטרפות לעם ישראל, מהווה זכות גדולה שיש בצידה אחריות והתחייבות. הגר מצטרף לעם ישראל ולתורת ישראל, עמך עמי ואלקיך אלוקי. תהליך שיבת עם ישראל לארצו מחייב לברר את משמעות תהליכי הגיור בדור בו זכינו למערכת לאומית, מדינה יהודית בה מתקיים מרחב ציבורי יהודי לאומי וממלכתי.

חוברת זו נכתבה על רקע פולמוסי הגיור העולים מעת לעת בשיח הציבורי, ועל רקע הצעות לרפורמות במערך הגיור שהמכנה המשותף שלהן טמון ברצון להחליש את מערך הגיור הממלכתי והרבנות הראשית. חוברת זו מבררת לעומק, בין השאר, מדוע חשוב לקיים את מערך הגיור באופן ממלכתי תחת הרבנות הראשית, מהו ההבדל בין גיור מהותי לבין הליך טכני, מה כוללות רפורמות הגיור ומהם הפתרונות האמיתיים בהם יש לנקוט כדי לפתור את בעיית ריבוי אזרחים שאינם יהודים בארץ ישראל ובמדינת ישראל.

ארגון חותם

ארגון חותם בנשיאות הרב יעקב אריאל שליט"א, חתן פרס ישראל, הוא ארגון אקטיביסטי הפועל בזירת ההסברה ובתחומי המשפט והחקיקה במטרה להשפיע על סדר היום הציבורי ועל הזהות היהודית של המדינה.